

Výučba jazykov na Ústave cudzích jazykov Lekárskej fakulty UK v Bratislave

Anna Rollerová

V šk. r. 2018/19 si pripomenul ÚCJ LF UK v Bratislave významné výročie – 65 rokov od začiatku výučby živých cudzích jazykov a latinskej anatomickej a klinickej terminológie. Toto jubileum ústav oslávil dvoma aktivitami.

Prvou bolo vydanie zborníka **Sociálne a humanitné vedy vo vzťahu k medicíne, farmácii a príbuzným disciplínam**, ktorý sumarizuje výberové bibliografické záznamy monografií, štúdií, odborných článkov a prekladov zo 4 tematických okruhov, publikované od 70. rokov 20. stor. až do r. 2018:

- dejiny medicíny a farmácie od antiky až po 20. stor.;
- terminologické, filologické a translatologické aspekty práce s textami z oblasti lekárstva a farmácie;
- jazykové vzdelávanie a didaktika jazykov v medicínskych odboroch a farmácii;
- odborné preklady medicínskych a farmaceutických textov.

Na druhom podujatí – výstave pod názvom **65 rokov našej práce** –, konanom 19. až 21. 2., ústav prezentoval svoje aktivity. Vystavené postery priblížili okrem genézy výučby jazykov aj priamu a nepriamu pedagogickú činnosť v pregraduálnom i postgraduálnom štúdiu v slovenskom a anglickom študijnom programe. Predložené knižné publikácie zasa ukázali, že pracovisko sa nekoncentruje len na pedagogickú činnosť, ale aj na vedecko-výskumnú v oblasti lingvistiky.

Poster približujúci históriu výučby jazykov zvýrazňoval dva míľniky: prelomový rok 1989 a šk. r. 2016/17, keď začal platiť nový akreditačný program. Do roku 1989 sa ponuka jazykov – ich hodinová dotácia, semestrálne zaradenie a forma klasifikácie – výrazne nemenila. Študijné programy pregraduálneho štúdia pre odbory *všeobecné* i *zubné lekárstvo* zahŕňali okrem medicínskej latinčiny povinný ruský jazyk + jeden voliteľný: anglický, nemecký alebo francúzsky (krátko aj španielsky); v postgraduálnom štúdiu povinný ruský jazyk + jeden voliteľný (neskôr oba voliteľné). V závislosti od úrovne jazykových vedomostí aspiranta výučba trvala 2, prípadne 4 semestre. Od r. 1989 sa cudzie jazyky vyučovali v čiastočne upravenom rozsahu: povinná výučba zvoleného cudzieho jazyka pre začiatočníkov trvala 6 semestrov a pre pokročilých 4 semestre. Fakultatívna výučba ďalšieho cudzieho jazyka pokrývala všetkých 6 ročníkov. V rokoch 2000–2016 sa vyučovali okrem latinčiny už len 2 jazyky – angličtina a nemčina.

V r. 2016/2017 došlo, žiaľ, k reštrikcii počtu jazykov i semestrálnej výučby. Anglický jazyk sa vyučuje v odbore ZL iba 1 semester, v odbore VL naďalej 3 hodiny/týždeň 2 semestre, avšak predmet bol zaradený do 2. roč. štúdia, čím sa prerušila kontinuita so strednou školou. Nemecký jazyk sa stal povinne voliteľným vo 4. roč. odboru VL a v odbore ZL bol úplne odstránený zo štúdia. Konečne sa nám však podarilo dosiahnuť, že sa latinská terminológia vyučuje v odbore VL 2 semestre v 1. ročníku. V odbore ZL sa vyučuje v ZS 1. ročníka a naň nadväzuje latinská klinická terminológia až v LS 3. ročníka. V medziodborovom štúdiu *biomedicínska fyzika* sa latinčina naďalej vyučuje iba v ZS 1. ročníka; predmety sa končia skúškou – okrem angličtiny v odbore ZL, tu iba hodnotiacim kreditom.

Od r. 1993 študujú na LF UK zahraniční študenti v odboroch *General Medicine a Dentistry*. Jazykovú kompetenciu zo slovenčiny potrebnú pre prax v nemocniciach získavajú – namiesto doterajších 5 semestrov – iba 4 semestre po 4 hodiny/týždeň v prvých 2 ročníkoch v povinnom predmete *slovenský jazyk* a a od tohto šk. roka vo fakultatívnom predmete *Slovak for Medical Students*, určenom študentom 3. až 6. ročníka.

V rámci ďalších zložiek pedagogickej práce sa realizuje výučba anglického jazyka v postgraduálnom štúdiu v 1. ročníku, kde sa v závislosti od vedomostnej úrovne aspirantov výučba realizuje formou individuálnych konzultácií, prípadne 1 semester alebo 2 semestre.

Nadstavbu vzdelávania jazykov kompletizuje výučba anglického a nemeckého jazyka pre lekárske vedy na úrovni C1 v medzinárodnom certifikovanom programe UNICert III a v máji tohto roka ústav už štvrtýkrát získal akreditáciu na ďalšie trojročné obdobie na výučbu anglického jazyka. ÚCJ je zároveň členom Európskej konfederácie jazykových centier na vysokých školách (CercleS) a od septembra 2018 aj riadnym členom siete reprezentantov systémov výučby jazykov a skúšok na vysokých školách v Európe (NULTE).

Do mimopedagogickej sféry ústavu prináleží testovanie študentov z anglického a nemeckého jazyka (Erasmus), overovanie úrovne ovládania anglického jazyka lekárov prihlásených do výberových konaní na LF UK a prekladová a korektorská činnosť (latinský, anglický, nemecký jazyk) pre potreby dekanátu LF UK i širšej akademickej obce.

ÚCJ permanentne rozvíja kontakty s domácimi (FaF UK, FiF UK, Jesseniova LF UK Martin, UPJŠ Košice) i zahraničnými partnermi, predovšetkým s lekáorskými fakultami (TEACHER MOBILITY – Praha, Brno, Plzeň; bulharský Plovdiv; Ľublana v Slovinsku, Pécs v Maďarsku). Pedagógovia Ústavu cudzích jazykov sa aktívne zúčastňujú konferencií, seminárov, workshopov a letných škôl doma i v zahraničí.

Vedecko-výskumnú činnosť ústavu prezentovali na výstave učebnice latinčiny, angličtiny, nemčiny, ruštiny a slovenčiny pre cudzincov, monografické a prekladové práce a množstvo odborných príspevkov v domácich i zahraničných, lingvisticky orientovaných zborníkoch. Táto činnosť sa bude aj naďalej orientovať na didakticko-metodické aspekty vyučovania anglického a nemeckého jazyka ako prostriedku odbornej komunikácie, tradíciu a inováciu v translatologickom výskume anglického jazyka, modernizáciu obsahu, foriem a metód výučby slovenského jazyka ako cudzieho jazyka i terminologický výskum súčasnej a historickej lekárskej lexiky. Vyučujúci prezentujú výsledky svojho bádania aj v *Rebus Linguae* – zborníku nekonferenčných recenzovaných príspevkov s medzinárodnou účasťou, ktorý edituje ÚCJ od roku 2017.

ÚCJ LF UK sa rozhodol venovať blížiacemu sa stému výročiu založenia našej ALMA MATER a vzniku LF UK 3. ročník zborníka **Rebus Linguae**, do ktorého budú zaradené príspevky orientované na slovenčinu, latinčinu, angličtinu, nemčinu a ďalšie jazyky, používané v medzinárodnej odbornej komunikácii, najmä v medicíne a farmácii, a ich didaktické stvárnenie. Bližšie informácie o možnosti publikovať v zborníku sa možno dočítať na webovej stránke ústavu.

Autorka

Mgr. Anna Rollerová, PhD., e-mail: anna.rollerova@fmed.uniba.sk, prednostka Ústavu cudzích jazykov LF UK v Bratislave.

Študovala na FiF UK v Bratislave v odbore latinský jazyk – slovenský jazyk. Pôsobí 10. rok vo funkcii prednostky Ústavu cudzích jazykov LF UK v Bratislave. Špecializuje sa na výučbu slovenčiny ako cudzieho jazyka a latinskej stomatologickej terminológie.